

[Poul Møller.]

Der har ikke været mange ord om udenrigspolitik i dette folketingsår. Den eneste gang, vi har drøftet spørgsmål, som har relation til forholdene uden for Danmarks grænser, har været på grundlag af den engelske særtold, altså en rent markedspolitisk drøftelse. Jeg skal derfor indlede med nogle udenrigspolitiske betragtninger, idet jeg naturligvis ved, som alle ved, der bestiger denne talerstol, at udenrigspolitiske betragtninger her i folketinget vel har interesse, men det er ikke noget, vi kan afgøre, og derfor må vi altid behandle udenrigspolitik fra en lidt mere teoretisk side.

En ting, der efter min mening præger 60'erne i udenrigspolitisk opfattelse hos de vesteuropæiske folk og måske især hos os, er en udbredt antipati. Der er ikke meget, man er for, men man er imod, imod praktisk taget alle andre folk end ens eget. Der er anti-amerikanisme i Vesteuropa i dag, også i Danmark. Der er fra gammel tid anti-germanisme. Den er blevet parret med anti-gaullisme, og efter den britiske særtold har vi fået anti-anglicisme, og vi kender jo alle den antisvedisme, som trives i bedste velgående meget hyppigt her i Danmark. Men det er klart, at verden kan ikke komme videre ved, at vi bare er imod hinanden og kun har uvenlige følelser til overs for hinanden. Alle folk kan nu engang ikke handle, således som vi handler. Alle folk kan ikke være så fine og så ædle, som danske kan være det. Det er en kendsgerning, vi må indrette os på, selv om det naturligvis ofte kan volde os store vanskeligheder.

Jeg vil gerne gøre nogle enkelte bemærkninger om det, jeg vil kalde for anti-amerikanismen, fordi jeg synes, denne på en ulykkelig måde er ved at brede sig for tiden.

Det er klart, at det ofte kan være vanskeligt for os, der lever i et lille, fredeligt land, at forstå alle faser af en amerikansk verdenspolitik, og jeg skal da også villigt indrømme, at der sker begivenheder, som vi har svært ved at se det kloge og det fornuftige i. Men vor gæld til USA er nu så stor, at vi bør forsøge at forstå den amerikanske politik. Lad mig dog minde om, at igennem to verdenskrige, igennem Marshallhjælpens storstilede indsats og ved at bære hovedbyrden i NATO-samvirket igennem de sidste 16 år har USA hovedæren for, at der

i dag eksisterer et frit Vesteuropa. Det er så let at glemme det, og det er så let, når man tilhører et lille folk, at prøve på at knytte næven i bukselommen imod et stort folk. Amerika har ikke beriget sig på Europas bekostning, og USA bærer i dag den væsentligste del af den u-landshjælp, som vi i alle parlamenter taler om skal bæres, men hvor vi alle bærer meget, meget mindre, også relativt, end det amerikanske folk gør.

Lad os derfor gå stille med dørene og undlade bare at kritisere, men forsøge at forstå. Hvis vi ønsker, at USA skal opgive sin udsatte post i Sydvietnam, fører ræsonnementet jo logisk til, at det også skal afvikle sine forpligtelser i Europa. USA må som den eneste demokratiske verdensmagt og den eneste, der har magtmidler dertil, kæmpe for de internationale aftaler overalt på kloden. Der er ingen, der tilbyder sin hjælp. Jeg ved godt, det er svært for os at indrette os på krige og kriges eksistens. Vi hader dem, vi kan ikke lide dem.

Men vi må på den anden side også sige, at der findes ikke nogen mulighed for at undgå kampe og krige, hvis ikke internationale overenskomster bliver respekteret. Den internationale Genèveoverenskomst om det gamle Indokina må respekteres, og af alle lande, der ønsker dette, er USA den eneste stat, der kan sætte magtmidler ind for at respektere den. Opgiver præsident Johnson den amerikanske politik i Vietnam, kaster han byrden fra sig, ikke mindst tilskyndet af den gamle verdens kritik, er der åbent for en overgivelse af Cambodia og af Laos, og så vil det ikke vare længe, før Thailand, Burma og Malaysia må afskrives som frie stater. Kina vil da have et imperium i Sydøstasien, der svarer til Ruslands i Østeuropa, og Indiens grænser vil for alvor være truet. Burde vi ikke have lært af Østeuropas skæbne og årene umiddelbart efter den anden verdenskrig?

Hvor mange danske har ikke gået og sagt, at det var jo helt forkert, at man ikke straks, dengang i 1945, sikrede friheden for Østeuropas folk, og nu, hvor kampen for friheden for Sydøstasiens folk er inde, er der mange, der synes, at man på forhånd skal opgive denne kamp. Den kinesiske atomsprængning sidste vinter har understreget den alvor, der er i de asiatiske problemer i dag, og det forhold, at Kina står